

Præsentation af Rambølls ny sprogvurdering

- Overordnede forskelle
- Selve sprogvurderingen
- Det tekniske og indtastning
- Rapporter
- Hjælp, fokuspunkter og noter
- Materialer til opfølgende indsatser

Sprogvurdering 3 – 6 år

- **Videreudvikling af materialet** *Sprogvurdering af børn i treårsalderen, inden skolestart og i børnehaveklassen (2011)*
- **Forbedret og nemmere** at anvende
- Et **sammenhængende** materiale til sprogvurdering af 3-6 årige
  - Fra 2 år og 10 mdr. til 6 år og 7 mdr. – det vil være usikkert uden for alder
  - Barnet vurderes ud fra køn
- Vurdering af et- og tosprogede børns **dansksproglige færdigheder**
- Udførelse af sprogvurderingen ligger nu primært ved **fagpersonalet**

Forældre

► **Forældres besvarelse** er ikke længere en *fast* del af sprogvurderingen

- Forældre skal *ikke* udfylde ordforråd m.m.
- Men forældre kan inddrages efter behov vha. spørgeskema
- Det kan bruges til etsprogede børn, men vil være *særligt* relevant for tosprogede børn
- Fx når det tosprogede barn er i fokuseret eller særlig indsats, skal man være opmærksom på, om der er vanskeligheder på barnets modersmål

Forældreskema

Barnets navn: _____
Børnehave: _____
Kommune: _____
Barnets modersmål (kan være mere end et) _____
Barnets alder: _____ år og _____ måneder
Barnet begyndte at lære dansk da det var _____ år

Sag at besvare disse spørgsmål så godt som muligt vedr. barnets modersmål. Hvis modersmålet ikke er dansk, så lav en besvarelse for både modersmålet og for dansk, hvis det er muligt.
Hvis dit barn kan to sprog, så vær ikke bekymret for om dit barn bruger sætninger med ord fra begge sprog. Det er helt normalt for tosprogede børn (og tosprogede voksne).

Spørgsmål vedrørende barnets modersmål (sæt cirkel om dit svar)

Generelt			
1.	I betragtning af barnets alder har dit barn så problemer med at kommunikere med dig?	JA	NEJ
2.	Mener dine venner eller familie at dit barn er forsinket i at lære at tale?	JA	NEJ
3.	Havde barnets mor eller far vanskeligheder med at lære at tale eller lære at læse?	JA	NEJ
Udtale			
4.	I betragtning af barnets alder har dit barn så vanskeligheder med at udtale ord?	JA	NEJ
5.	Synes nogen blandt dine venner eller i din familie at det er svært at forstå hvad dit barn siger?	JA	NEJ
Ordforråd/sprogforståelse			
6.	Synes det at det er svært for dit barn at lære nye ord?	JA	NEJ
7.	Sker det ofte at dit barn peger eller bruger et mere generelt ord, fx "den der", i stedet for at bruge et mere præcist ord, fx "bolden"?	JA	NEJ
Grammatik/produktivt sprog			
8.	I betragtning af barnets alder taler dit barn så i meget korte sætninger?	JA	NEJ

Sprogvurderingen

- ▶ Nyt billedmateriale
- ▶ Opdelt i 4 alderskategorier, 3 år, 4 år, 5 år og 6 år
- ▶ Forbedret mulighed for direkte elektronisk indtastning
- ▶ Rapporten:
  - ▶ Fokus på progression
  - ▶ Én samlet rapport
- ▶ To overordnede færdigheder:
  - ▶ Talesproglige færdigheder
  - ▶ Før-skriftlige færdigheder

De to sproglige færdigheder

► Tale-sproglige færdigheder:

- Det produktive ordforråd
- Det receptive ordforråd samt barnets forståelse af en række begreber og simple eller komplekse sætninger
- Viden om, hvordan barnet bruger sproget i forskellige kommunikative situationer

► ***Fokus på den senere læseforståelse***

► Før-skriftlige færdigheder:

- Genkendelse og bearbejdning af sproglyde
- Viden om begreber, der relaterer sig til skriftsprog, viden om læseretning samt kendskab til bogstaver

► ***Fokus på senere afkodningsfærdigheder og læseforståelse***

Sprog vurdering efter alder

Deltest	Færdighed	Individuel				Klasse
		3 år	4 år	5 år	6 år/bh.kl.	Bh.kl.
Sprogforståelse	Talesprog	x	x	x	x	x
Ordforråd	Talesprog	x	x	x	x	
Rim	Før-skrift	x	x	x	x	x
Opmærksomhed på skrift	Før-skrift		x	x	x	
Bogstavskendskab	Før-skrift			x	x	x
Opdeling af ord	Før-skrift			x	x	
Forlyd	Før-skrift					x
Kommunikative strategier	Talesprog	x	x	x	x	

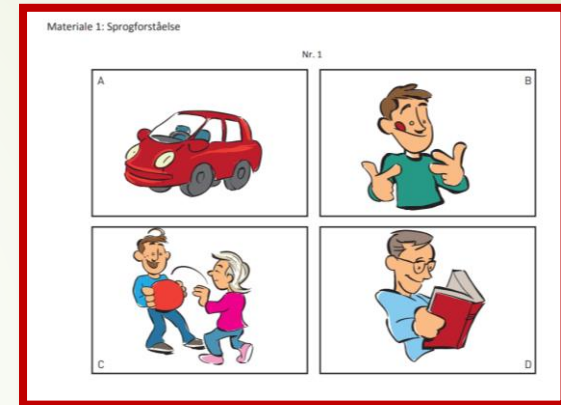

Obligatorisk sprogvurdering ved 3 år

- Samme som tidligere – alle børn sprogvurderes i 3 årsalderen (2 år og 10 mdr. – 3 år og 2 mdr.)
- Mulighed for opfølgning allerede i 4 årsalderen, hvor det tidligere måtte vente til 5 årsalderen
- Tosprogede børn skal have været i landet min. 6 mdr. før de sprogvurderes
- Opdateret vejledning kommer ...

Nyt materiale til sprogvurderingen

- Der er nye materialer, som skal printes ud
- Billed-materiale 3-6
  - til alle vurderinger fra 3 – 6 år
- Sprogvurderingsmateriale 3-6, registreringsark
  - til alle vurderinger fra 3 – 6 år
- Materialerne findes i sprogvurderingssystemet/Rambølls IT-system under fanen **Hjælp**
- Her findes desuden:
  - Orienteringsbrev til forældre vedr. sprogvurderingen
  - Orienteringsbrev til forældre vedr. forældreskema (10 sprog + dansk)
  - Forældreskema med supplerende spørgsmål (10 sprog + dansk)

Vær især opmærksom på

- Rim (3-6 år): der skal nu peges på de to ting/billeder, der rimer, i stedet for på det, der *ikke* rimer. Og der skal også testes *to* svar.
- Ordforråd (3-6 år): Varetages ikke længere af forældrene, men af fagpersonen ved en billedtest.
- Sprogforståelse (3-6 år): barnet udpeger kun billeder (*kuffertmateriale anvendes ikke længere*).
- Opmærksomhed på skrift (4-6 år): ny test! Besvares med udgangspunkt i bog
- Hurtig navngivning: udgår
- Bogstavkendskab (5-6 år): bogstaver *navngives*, i stedet for at de *udpeges*
- Skelnen af sproglyde (3 år): udgår
- Skelnen af sproglyde (5-6 år): nyt navn = Opdeling af ord. Nu anvendes kun ord, der eksisterer, når der er fjernet ord, stavelse eller lyd
- Udtale af sproglyde: udgår
- Narrative kompetencer: udgår

3-årssprogvurderingen

- Der skal nu kun udføres 3 deltest ved 3-årssprogvurderingen
  - Sprogforståelse – 20 opgaver med udpegning
  - Ordforråd – 25 billeder, ord og begreber
  - Rim – 15 opgaver, hvor to ord rimer
  - Kommunikative strategier – udfyldes af personale

Opret sprogvurdering

- Oversigt over alle børn
- Barn → Sprogvurderinger → Gå til → Opret sprogvurdering
- Vælg sproglig baggrund
- Vælg dato for sprogvurdering
- Fagpersonens besvarelse → Indtast
- Indsamling – med info
- Opret evt. forældre

Opret sprogvurdering

Inden sprogvurderinger kan oprettes skal barnets modermål angives

Dansk (forældrene har kun talt dansk med barnet siden fødslen)

Dansk og ét andet sprog (forældrene har talt dansk og ét andet sprog med barnet siden fødslen)

Tosproget* (forældrene har kun talt andet/andre sprog end dansk med barnet siden fødslen)

Ved ikke

* Et tosproget barn defineres som et barn, der først møder dansk uden for hjemmet.

OK Annuller

Indsamling

SPROGVURDERING 3-6

Sproget er af stor betydning for barnets personlige og sociale udvikling og et vigtigt kommunikationsmiddel i barnets kontakt med omverdenen. Undersøgelser viser, at mellem 4 og 19 pct. af børn i dagtilbudsalderen (afhængigt af definition og evalueringsmetode) har sproglige udfordringer og forskning peger ydermere på, at antallet af børn med utilstrækkelige sproglige kompetencer er stigende. Begrænset talesproglige færdigheder kan påvirke barnets evne til at udtrykke sig, kommunikere med andre børn og indgå i fællesskaber. Endvidere viser forskning, at sproglige vanskeligheder kan begrænse barnets forudsætninger for gode læsefærdigheder og videre uddannelses- og livsmuligheder senere i livet. En tidlig målrettet indsats i dagtilbuddene, hvor barnets sproglige kompetencer styrkes har derfor afgørende betydning for barnets sprogtilværelse, læsekompetencer og generel læring i skolen (Børne- og Socialministeriet, 2017).

Formål
Formålet med Sprogvurdering 3-6 er at give det pædagogiske personale i dagtilbud og børnehave/klasseledere et kvalificeret og målrettet materiale til at vurdere det enkelte barns sproglige kompetencer. Materialet har til hensigt at synliggøre det enkelte barns sproglige ressourcer og vanskeligheder, for på baggrund heraf at kunne iværksætte målrettede og systematiske pædagogiske indsatser. Sprogvurderingsmaterialet er et sammenhængende materiale som gør, at personalet kan følge barnets sproglige udvikling inden for de samme sproglige områder. Materialet kan anvendes til både et- og tosprogede børn, men resultaterne har alene til hensigt, at vurdere barnets dansksproglige færdigheder.

Indhold
Sprogvurdering 3-6 måler en række talesproglige og for-skriftlige færdigheder hos børn i alderen 3 til 6 år. Barnets sprogvurdering omfatter to opsummerende scorer indenfor henholdsvis Talesproglige færdigheder og For-skriftlige færdigheder samt barnets score inden for hver deltest. På baggrund af disse scorer placeres barnet i én af tre indsatsgrupper (Generel indsats, Fokuseret indsats eller Særlig indsats) ligesom i tidligere versioner af materialet. I modsætning til tidligere kan barnet altså blive placeret i én indsatsgruppe mht. Talesproglige færdigheder og i en anden mht. For-skriftlige færdigheder.

Vejledning
Undervæjs er det muligt at hente hjælp og vejledning ved at klikke på nedenstående ikon, som i sprogvurderingen er placeret øverst i højre hjørne:

Her findes både en konkret vejledning til den pågældende test samt en mere generel vejledning til, hvordan testen indtastes.

Egne kommentarer/noter
Undervæjs er det muligt at nedskrive observationer og refleksioner, som opstår når børnene sprogvurderes. Noterne er udelukkende fagpersonens arbejdsredskab, og indgår således ikke som en integreret del af barnets sprograpport. Rapporten findes derimod som en selvstændig noterapport samme sted som rapporten med sprogvurderingsresultaterne.

Denne sprogvurdering
Sprogvurderingen er gældende for **Testbarn 9** som på baggrund af sin alder vurderes på aldersversionen for de **3-årige**

Følgende sprogvurderingsdato er valgt: **03-01-2018**

Forrige Næste

Opret sprogvurdering

Vælg dato for sprogvurderingen

jan. 2018						
M	T	O	T	F	L	S
25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	4

Materialet til valgte dato er: 3 år

OK Annuller

Indtastning

- Forbedret mulighed for direkte indtastning på pc eller tablet

Indsamling -

SPROGFORSTÅELSE

Barnet testes for dets forståelse af udsagnsord, overbegreber, ord for farver, størrelser og former samt deres forståelse af mere komplekse sætninger. I denne deltest skal barnet pege på et billedark og det er ikke afgørende om barnet siger noget, hvilket giver barnet mulighed for at komme stille og roligt i gang med testen.

Sætning	A	B	C	D	Svar mangler
1. Peg på den der læser	☐	☐	☐	☐	☐
2. Kan du se en mand i en bil? (Hvor?)	☐	☐	☐	☐	☐
3. Peg på den der græder.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Hvor er det drengen bliver jagtet af hunden?	☐	☐	☐	☐	☐
5. Peg på medicinen.	☐	☐	☐	☐	☐
6. Kan du se en mand på en bil?	☐	☐	☐	☐	☐
7. Hvor er ham der har spist en banan?	☐	☐	☐	☐	☐
8. Kan du se en mand der står ved siden af en bil?	☐	☐	☐	☐	☐
9. Peg på mønterne.	☐	☐	☐	☐	☐
10. Hvor er firkanten inde i trekanten?	☐	☐	☐	☐	☐
11. Kan du se en mand bag ved en bil?	☐	☐	☐	☐	☐
12. Peg på bygningen.	☐	☐	☐	☐	☐
13. Peg på et billede uden en firkant.	☐	☐	☐	☐	☐
14. Peg på den der tæller.	☐	☐	☐	☐	☐
15. Kan du se en mand foran en bil?	☐	☐	☐	☐	☐
16. Peg på rovdypet.	☐	☐	☐	☐	☐
17. Hvor er firkanten oven på cirklen?	☐	☐	☐	☐	☐
18. Peg på bagagen.	☐	☐	☐	☐	☐
19. Peg på overtøjet.	☐	☐	☐	☐	☐
20. Hvor er cirklen under firkanten?	☐	☐	☐	☐	☐

Test afbrudt

Egne kommentarer/noter til ovenstående (disse indgår IKKE i sprograpporten, men fremkommer i en selvstændig noterapport til eget brug)

B I U :: Skr... ▾

Indtastning

► Forbedret mulighed for direkte

Vejledning –
Undervejs er det muligt at få
hjælp og vejledning

Testen kan
afbrydes
undervejs
Deltest eller hele
testen kan afbrydes

Egne
kommentarer/noter
Undervejs er det muligt at
nedskrive egne
observationer og
refleksioner

Manglende
svar kan
noteres,
hvis test udfyldes på
papir

Indsamling -

SPROGFORSTÅELSE

Barnet testes for dets forståelse af udgangsord, overbegreber, ord for farver, størrelser og former samt deres forståelse af mere komplekse sætninger.
Barnet skal pege på et billedark og det er ikke afgørende om barnet siger noget, hvilket giver barnet mulighed for at komme stille og roligt i gang med testen.

	A	B	C	D	Svar mangler
er læser	☐	☐	☐	☐	☐
mand i en bil? (Hvor?)	☐	☐	☐	☐	☐
er græder.	☐	☐	☐	☐	☐
engen bliver jagtet af hunden?	☐	☐	☐	☐	☐
nen.	☐	☐	☐	☐	☐
mand på en bil?	☐	☐	☐	☐	☐
der har spist en banan?	☐	☐	☐	☐	☐
mand der står ved siden af en bil?	☐	☐	☐	☐	☐
rne.	☐	☐	☐	☐	☐
ten inde i trekanten?	☐	☐	☐	☐	☐
mand bag ved en bil?	☐	☐	☐	☐	☐
gen.	☐	☐	☐	☐	☐
de uden en firkant.	☐	☐	☐	☐	☐
eg på en der tæller.	☐	☐	☐	☐	☐
Kan du se en mand foran en bil?	☐	☐	☐	☐	☐
Peg på rovdynet.	☐	☐	☐	☐	☐
Hvor er firkanten oven på cirklen?	☐	☐	☐	☐	☐
8. Peg på bagagen.	☐	☐	☐	☐	☐
19. Peg på overtojet.	☐	☐	☐	☐	☐
20. Hvor er cirklen under firkanten?	☐	☐	☐	☐	☐

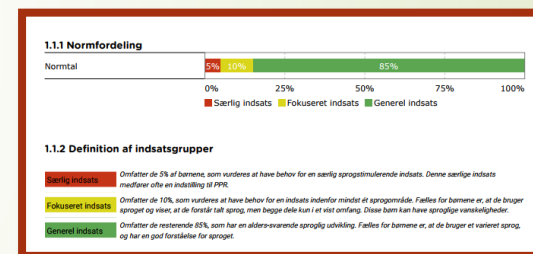
Test afbrudt

Egne kommentarer/noter til ovenstående (diagrammet) (Klik på IKKE i sprograpp)

B I U :: Skr...

Rapport på det enkelte barn

- Mere simple og læservenlige rapporter
- Kun én rapport med al information (tidligere resultat- og bilagsrapport)
- Indsatsområderne markeres med tydeligere farver:
  - **Rød** for særlig indsats
  - **Gul** for fokuseret indsats
  - **Grøn** for generel indsats
- Beregninger er et gennemsnit af barnets score, og ikke længere vægтет gennemsnit
- Der vises nu progression/udvikling i barnets sprog, når der er foretaget mere end én test

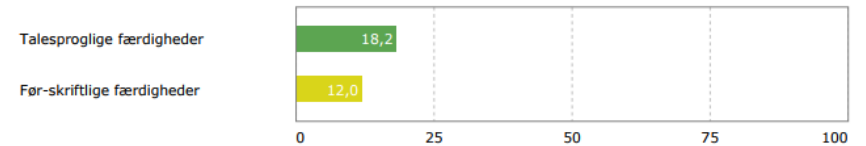
Resultater i rapporten på det enkelte barn

- Sprog vurderingens resultaterne vises først som to samlede score:
  - Et for Talesproglige færdigheder og
  - Et for Før-skriftlige færdigheder

- Bagefter vises score for de enkelte deltest, fx ved 3-årsvurdering:
  - Talesproglige: Sprogforståelse, Ordforråd og Kommunikative strategier
  - Før-skriftlige: Rim

2.1 Samlede scorer og indsatsgruppe

Nedenfor kan du se barnets samlede resultater fra sprogvurderingen for Talesproglige færdigheder og Før-skriftlige færdigheder. Farven på barene angiver, hvilken indsatsgruppe barnet er placeret i.

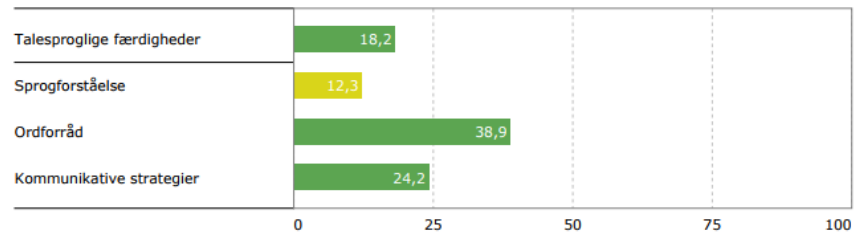
2.1.1 Samlede scorer - 3 år og 0 måneder

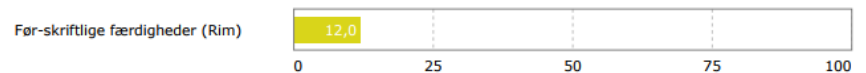
3.1 Scorer for de enkelte deltest

Graferne nedenfor viser, hvad barnet har scoret på de forskellige deltests under Talesproglige færdigheder og Før-skriftlige færdigheder. Farven på baren angiver den indsatsgruppe barnet er placeret i for hver enkelt deltest.

3.1.1 Seneste kortlægning for Talesproglige færdigheder - 3 år og 0 måneder

3.1.2 Seneste kortlægning for Før-skriftlige færdigheder - 3 år og 0 måneder

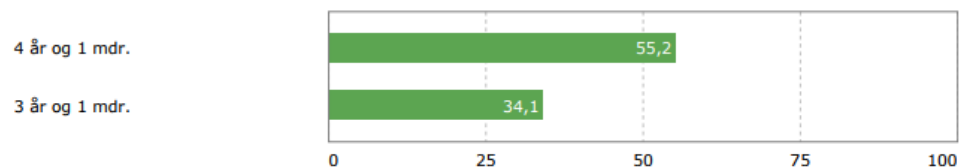
Progression/udvikling i sproget

- Når der er udført flere sprogvurderinger på et barn, ses udviklingen i rapportens diagram

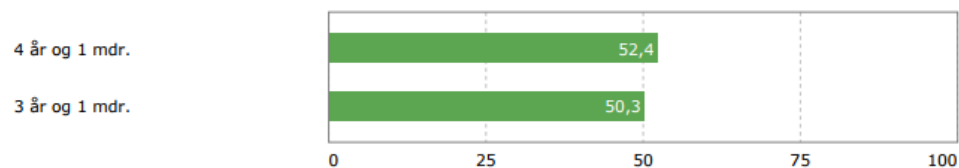
4.1 Barnets udvikling på de to samlede scorer

Nedenfor vises barnets udvikling i forhold til de to samlede scorer Talesproglige færdigheder og Før-skriftlige færdigheder.

4.1.1 Udvikling - Talesproglige færdigheder

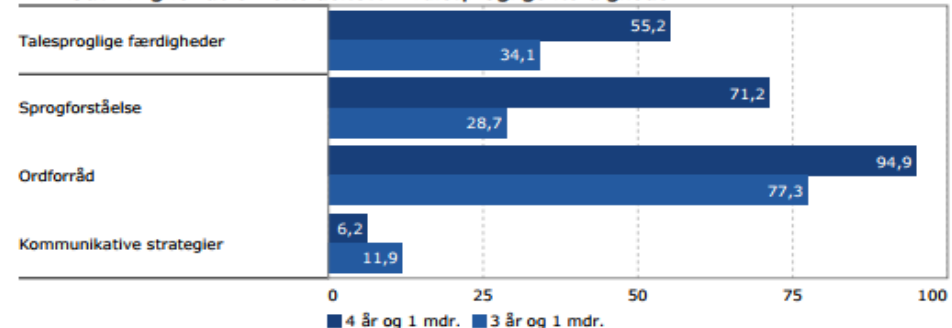
4.1.2 Udvikling - Før-skriftlige færdigheder

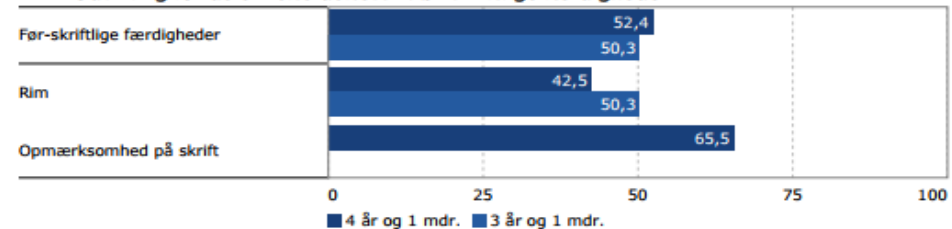
4.2 Udvikling for de enkelte deltest

I det følgende vises barnets udvikling for de enkelte deltest. Vær opmærksom på, at det for Før-skriftlige færdigheder ikke er alle aldersversioner der indeholder alle deltemaer, hvorfor der ikke er tilknyttet en score til alle deltest for alle vurderinger. De forskellige nuancer af blå viser, hvilken vurdering (alder) delscoren tilhører.

4.2.1 Udvikling for de enkelte deltest - Talesproglige færdigheder

4.2.2 Udvikling for de enkelte deltest - Før-skriftlige færdigheder

Rapporter

- ▶ Det er fortsat muligt, at se resultater af sprogvurderinger på forskellige niveauer:
  - ▶ Kommunalt niveau
  - ▶ De fire områder
  - ▶ Hvert enkelt børnehus
- ▶ I rapporten kan ses resultater opdelt efter sproglig baggrund:
  - ▶ dansk,
  - ▶ dansk og et andet sprog,
  - ▶ tosprogede,
  - ▶ ved ikke/ikke oplyst
- ▶ Der vil være oversigt over resultaterne de forskellige aldersgrupper:
3-årige, 4-årige, 5-6-årige
- ▶ Der kan ikke ses sammenhænge til tidligere sprogvurderinger i det gamle system – kun fremadrettet

Fokuspunkter og noter

- Mulighed for fokuspunkter
  - Personalets mål og indsatser – indgår i rapporten
- Mulighed for noter
  - Interne noter/arbejdsredskab

Hjælpen er lige ved hånden

► Fanen **Hjælp**

- Diverse vejledninger til sprogvurderingen og systemet
- Videovejledning til sprogvurderingen
- Diverse materialer:
  - Til selve sprogvurderingen
  - Informations brev på flere sprog
  - Forældreskema
- Materialer til opfølgende indsatser
- Kontakt til teknisk support hos Rambøll

HJÆLP!!!

Kvalificering af den målrettede indsats i praksis

- ▶ Stort materiale til opfølgning på sprogvurderingerne
  - ▶ Udarbejdet af firmaet Sprog&Leg med Ulla Flye Andersen og Anne Lindhard
    - ▶ Bl.a. talepædagog og forfatter med rådgivning, foredrag, kurser og udvikling af materialer
- ▶ Materialet består af:
  - ▶ **Faglig introduktion** til de enkelte områder, fx Sprogforståelse, Ordforråd ... med inddragelse af miliepæle
  - ▶ **Forslag til aktiviteter** på tre trin/niveauer – overskuelig med tydelige anvisninger
  - ▶ **Tip til forældreinddragelse** – små tip til hvordan forældrene var underbygge

Eksempel på opfølgning af sprogvurdering

BOGSTAVKENDSKAB

Sprogvurderingen indikerer, at [barnets navn] skal have støtte til at udvikle bogstavkendskab.

Om bogstavkendskab
Bogstavkendskab henviser til evnen til at udpege og navngive bogstaverne i det danske alfabetet – typisk først store bogstaver (kapitæler) og siden også små bogstaver. I forhold til sprogvurderingen beskæftiger vi os her ikke med bogstavernes lyd, men udelukkende genkendelse og navngivning af de enkelte tegn.

Det er vigtigt at bemærke, at der ikke er tale om skolefærdigheder, når vi arbejder med førskolebarnets bogstavkendskab. Der er således ingen forventning om, at de 3-6-årige kan hverken stave eller læse hele ord/sætninger. Det er heller ikke relevant i denne sammenhæng, om barnet selv er i stand til at skrive bogstaver. Sprogvurderingen tester udelukkende, om barnet kan udpege de individuelle, visuelle tegn i alfabetet og ved, hvad de hver især hedder, dvs. navngivning.

Grunden til, at vi i sprogvurderingen tester denne kompetence, er, at der er belæg i forskningen for at udlede, at et tidligt kendskab til bogstaver (dvs. før skolealderen) er med til at styrke barnets senere læsefærdigheder inden for såvel afkodning som stavning.

Bogstavkendskab er en del af det område, der betegnes som "tidlig literacy" – dvs. før-skrift-sproglige kompetencer.

Udvikling af bogstavkendskab
Børn er som regel helt naturligt nysgerrige på det skrevne sprog og især bogstaver, ikke mindst når de bliver bevidste om, hvordan deres eget navn optræder i meningsfulde sammenhænge (fx i garderoben og på madpakker mm.) – og når de ser voksne forholde sig til skrift.

Hvis vi introducerer bogstaver på en legende måde, er der derfor intet i vejen for at selv helt små børn kan lære at genkende og navngive dem. Det er nemlig ikke spor sværere for et barn at lære, at et A er et A, end at kunne genkende og navngive en ko eller en traktor.

OBS! At barnet kan synge "alfabetsangen" eller skrive sit eget navn er ikke ensbetydende med, at barnet har et alderssvarende bogstavkendskab. Begge disse færdigheder kan lige så vel være et resultat af udenadslære og hukommelse, som af egentlig bogstavkendskab.

Milepæle for bogstavkendskab
Ifølge bl.a. sprogpakken.dk opstiller vi ikke milepæle for børns bogstavkendskab. Jf. ovennævnte afsnit vil milepælene for bogstavkendskab snarere følge barnets øvrige sproglige udvikling, både ift. sprogforståelse og ordforråd.

Barnet behøver dog reelt ikke noget verbalt sprog for at kunne udpege bogstaverne korrekt. Milepælene for et barns kendskab til bogstaver vil altid afhænge af, hvornår barnet først er blevet præsenteret for bogstaver.

Typiske udfordringer med bogstavkendskab
Børn, der er udfordret i deres genkendelse af bogstaver, vil:

- Ikke kunne pege på et bestemt bogstav, når det hører dets navn.
- Ikke kunne sige navnet på et bestemt bogstav, hvis de ser det foran sig.
- Ikke være interesseret i skrift.

Typiske indsatsområder

- At støtte barnet i at genkende og navngive bogstaverne i alfabetet

Følgende aktiviteter stimulerer et barns bogstavkendskab i stigende sværhedsgrad - og kan både foregå i spontane situationer og som led i planlagte sprogaktiviteter.

Rambøll Sprog   Temaforklaring - Bogstavkendskab   Side 1 af 2

"MIT NAVN DET STÅR MED ..."

Mårettet indsats til bogstavkendskab

Trin
Bogstavkendskab, trin 1 af 3

Tidsforbrug
Fra 5-15 minutter

Materialer
En visuel gengivelse af alfabetet. Det kan fx være en plakat, bogstavkort, magnetbogstaver eller klodser.

Aktivitet til ét barn

- Fortæl, at I skal lege med bogstaver - dvs. "de tegn, vi bruger, når vi skal skrive fx vores navne."
- Find et sted, hvor barnets navn står i forvejen - en madkasse, i garderoben eller lign.
- Hjælp barnet med at finde bogstaverne fra sit navn på plakat, kort eller blandt klodserne.
- Snak om, hvordan hvert enkelt bogstav ser ud, og hvad det hedder.
- Som voksen deltager du selv ved at finde og stave til dit eget navn.
- Hvis barnet har lyst, kan I legeskrive jeres navne på et ordkort.
- Stop legen, så snart barnet viser tegn på frustration eller mister interessen.

Aktivitet til flere børn

- Sørg for, at alle børn har en ting, hvor deres navn står på - eller brug navneskilte/ordkort med børnenes navne.
- Vis et bogstav, så alle kan se på det. Snak om, hvad bogstavet hedder - og hvordan det ser ud.
- Nu kan børnene hoppe/vinke/klappe el. lign., hvis det viste bogstav er i deres navn.
- Husk at give GOD TID til, at alle kan nå at kigge på deres navn - hjælp de mest udfordrede på vej, hvis de ikke selv melder sig selv.
- Gør det lettere ved kun at kigge på for bogstaver i navnene.
- Gør det sværere ved at bede børnene sige navnet på bogstavet, når det bliver vist.

Variation
Lav bogstaverne i konkrete materialer...fx modellervoks, tryledej, kartoffeltryk.

Forældreinddragelse
Forslå forældrene, at de - sammen med barnet - sætter barnets navn på så mange ting derhjemme som muligt (postkasse, værelse, legetøj, tøj, osv.). De kan også snakke om bogstaverne i deres egne navne - og vise, hvor de står fx på breve eller lign - samt snakke om hvilke bogstaver, de har til fælles med barnet. Hvis barnet har lyst, kan det selv øve sig i at legeskrive sit navn.

Tak for i dag 😊

- Ring eller skriv til Lene eller Naime, hvis der er spørgsmål ...
  - Lene Moody Mortensen, lenmm@holb.dk, 7236 7227
  - Naime Gürbüz, naime@holb.dk, 7236 7244